

№ 1., 1924/25.

4.

8/I

2. IX. 1924

COMEDIA

Zdenka Zika, mladodramatski sopran, angažovana je od ove sezone na zagrebačkom Narodnom Kazalištu. — Зденика Зика, младодраматски сопран, ангажована је од ове сезоне на загребачком Народном Казалишту.

Сомоедија

излази сваког понедељника. Главни уредник Никола Трајковић. Представник „Илустрације“ у редакцији Никола Б. Јовановић. Власник Издавачко Удружење „Илустрација“ Београд, Космајска 22,

Нови репертоар

У изгледу је богата и плодоносна година. У прошлој сезони било је више значајних успеха. Датум је неоспорно био и „Краль Лир“ и „Луталица Холанђанин“ и „Копелија“, и сви су изгледи да ће наступајућа сезона још више стечи значаја у историји нашег позоришта.

За ову сезону Народно Позориште поставило је себи богат репертоар. Вероватно је да ће се цео извести; али све зависи и до случаја и материјалних тешкоћа којих ће сигурно бити.

У драми од оригинала имамо пре свега евокацију безбрижне Славоније, у којој је еротични моменат најглавнији проблем. Пецијан „Чвор“ је од најбољих његових комедија, имаће несумњивог успеха у нас. Затим ће доћи на ред, у савременијој режији и новој опреми весела и стара, „Паћурица и шубара“ од Округлића — Сремца, комад из „старих, добрих времена“ који евоцира наше „пречанске“ крајеве, тихе паланке, зелене винограде и блатне сремске друмове. Весели прота Округлић! Затим је у комбинацији сјајна евокација Дубровника, „Мајка Југовића“ или „Трилогија“. Говори се и о којој трагедији Ђуре Јакшића. Од превода имаћемо већи избор. Шекспир, увек радо гледан у нас, имаће свог „Јулија Цезара“, па први пут „Зимску Бајку“ и евентуално обновљење „Сна летње ноћи“. Руска књижевност биће такође бројно заступљена са Острвским (Шума), Чеховом (Иванов), Андрејевим („Не уби“ и „Мисао“) и Јушкевичем (Прича о господину Сонкину).

Талијанска књижевност даће нам модерног Пирандела са његових „Шест лица која траже писца“, затим Никодемија са „Јутро, подне, вече“. Из шпанске књижевности имаћемо Беневента „Руку мије“. Француска нам даје Молиера (Пучанин као властелин), Порт-Риша (Драгана) и Ариј Батаја (Свадбени Марш).

Северна књижевност пружа после дуге паузе Бјернсона (Изнад наше моћи). Немачка књижевност заступљена је са „Вилхелмом Телом“ и модерним „Гасом“ од Кајзера.

Стара Грчка даје нам „Антигону“ од Софокла.

Опера нам даје два оригинала. Репризу преправљене „Милошеве Женидбе“ од П. Коњевића и премијеру „Сутона“ од Ст. Христића. Од страних опера Вагнеров „Лоенгрин“, Вердијева „Аида“, Римског — Корсакова „Царска невеста“ и „Дон Паскаље“ од Доницетија. Сметанин „Польубац“ заступаће чешку музiku.

У балету, поред више страних, још неутврђених, спремиће се један значајан оригинал, први наш балет за који је кореографски део спремио г. Фортунато. Због тога је Управа београдског позоришта упутила г. Фортунату у Јужну Србију за време лета да приступи народне игре. Музiku ради г. Ст. Христић. Тако исто даће се и загребачки домаћи балет „Лицитарско срце“ од Барановића, о коме на другом месту доносимо опширан приказ.

Програм је и велики и тежак да би се извео у току једне сезоне. Али Управа ће настојати да се пређе преко свих техничких и материјалних тешкоћа. Велики рад је на помolu, и успех га неће мештити.

Загребачко Казалиште

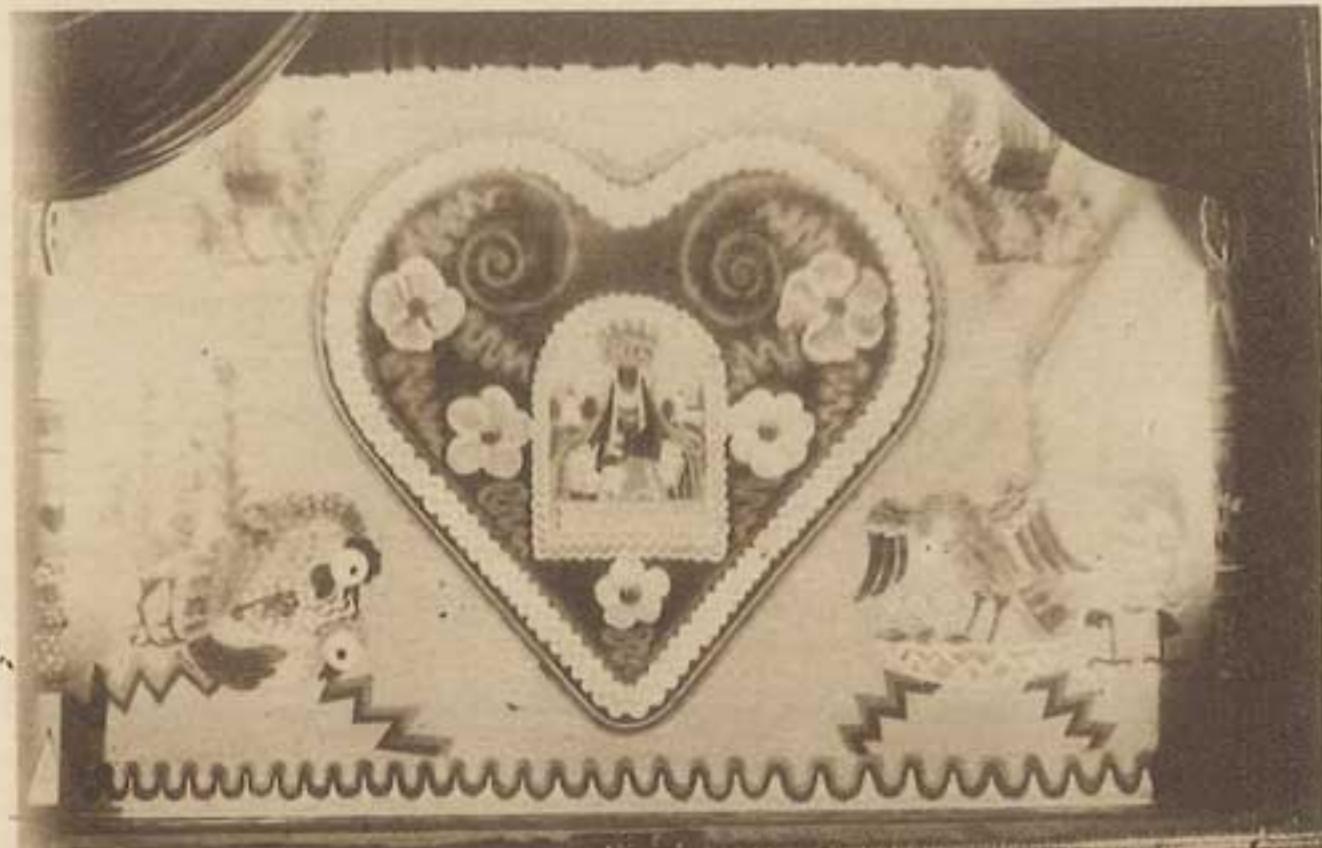
Барановићев балет »Лицитарско срце«

Крајем прошле сезоне дата је у Загребачком Казалишту премијера првог нашег домаћег балета „Лицитарско Срце“; музика и кореографија од младог и даровитог диригента Крешимира Барановића. За снаже овог балета г. Барановић је изабрао живо и шаролико, бујно и узврело комешање на проштењу. Тај народно-религиозни обичај, сам по себи сликовит, дао је у овом успелом делу сјајну могућност за спровођење народних мотива музичких, играчких и спикарских.

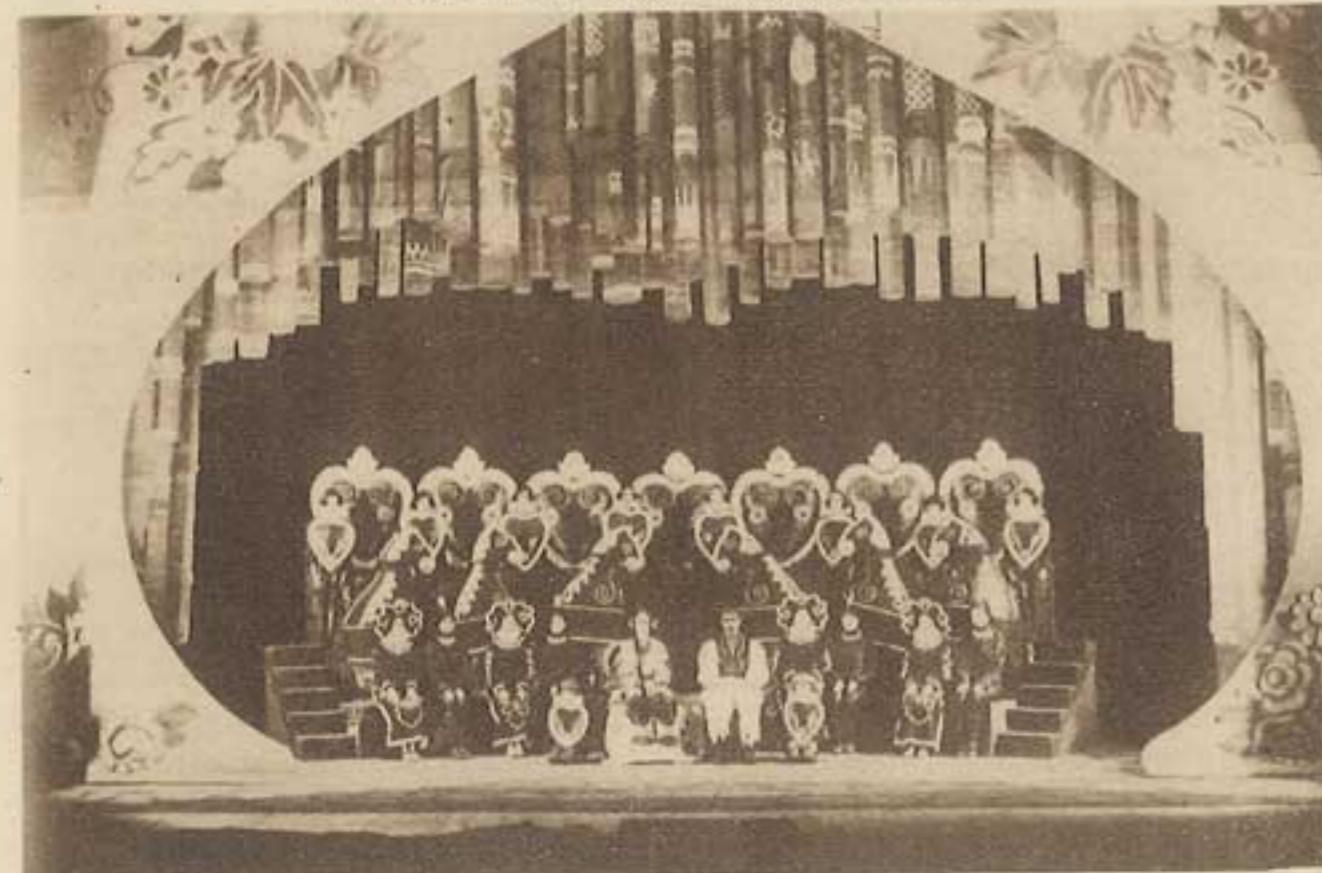
Код премијере се показало, колико и загребачка публика воле своје, колико је и њој стало до тога, да се помакне линија развитка наше младе музичко-позоришне уметности, и колико, у овом случају уме да цени оно, што је добро. Одлична инструментација темпераментнога диригента, који тајанственом моћи складава најсунтилније и најређе звукоре, пуни, заокружени акорди, сретне идеје у проналажењу, обрађивању и резирању наших мотива, један несбично развијени смисао за ритмизовање и ритмичке грађаџије — све је то освојило непосредно публику, којој је радост прелазила у одушевљење, а одушевљење у такав екстатички занос, каквога одавно не памте сводови Талијана Дома на Вилсоновом тргу. Много је томе допринела и визуелна илустрација одличне музике по нашој прима балерини госпођи Маргарети Фроман, која је у уводној и закључној слици имала прилике да покаже, шта се може да учини са нашега Кола на сцени, а у средњем делу дала духовити низ бираних плесова лицитарских фигурица. И све то у оквиру пастелске нежности декора господина Ванке деловало је толико сугестивно и примамљиво снажно да се после премијере нико није могао да отменју, да смо добили једно дело, којим ћемо смети изићи пред уши и очи Европе.

Барановић и Фромани затрпани цвећем, преплављени пљескањем и усклицима. (И једна ретка манифестација: када је компози-

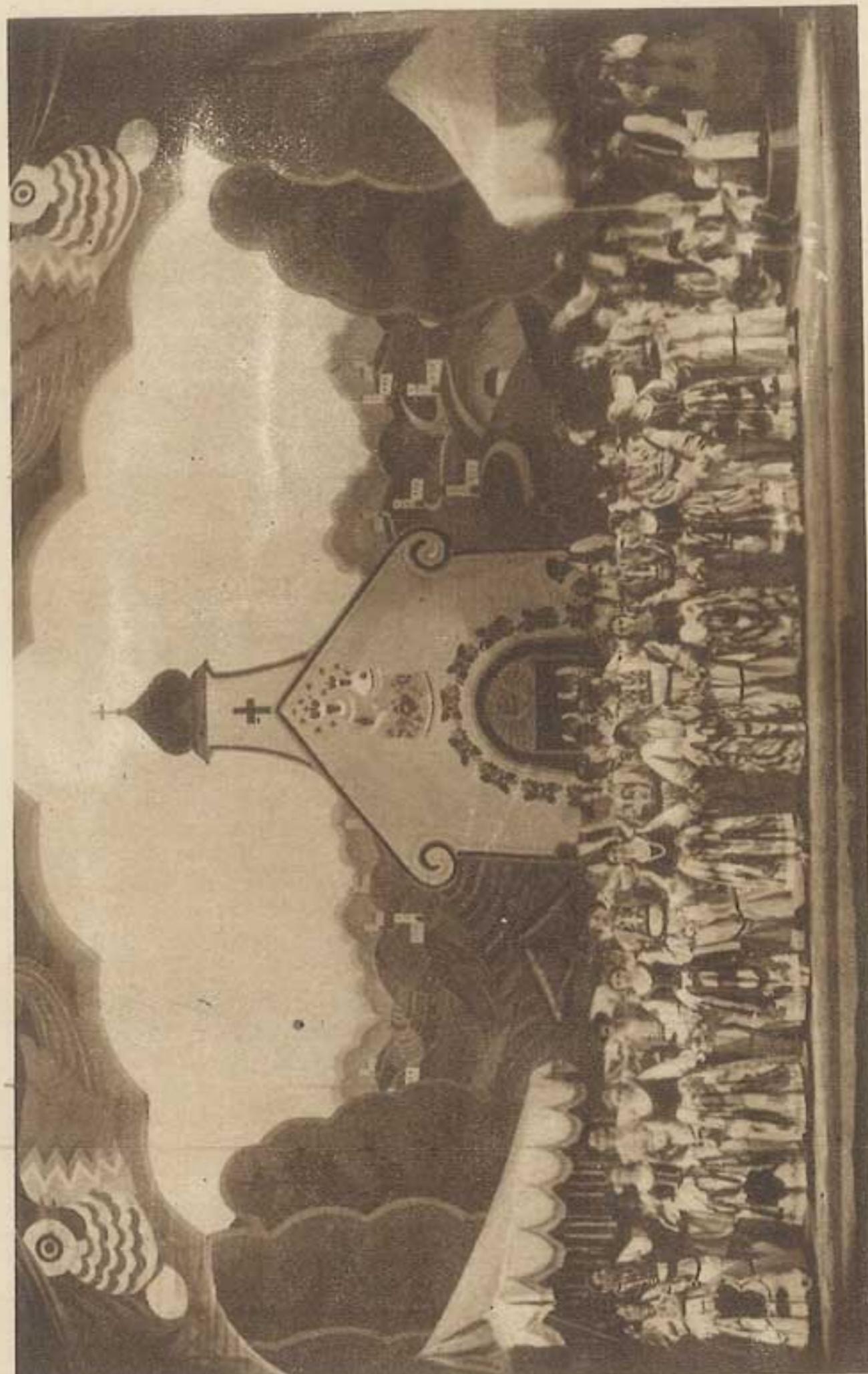
»Licitarsko srce« u Zagrebu

Zavjesa za Baranovićev balet „Licitarsko srce“, od Maksimilijana Vanke. — Завеса за „Лицитарско срце“, од Максимилијана Ванке.

„Licitarsko srce“. II slika, početak. Licitarske figurine. — „Лицитарско срце“ II слика, почетак. Лицитарске фигурине.

Финале III чина „Лицитарског срца“. — Finale III čina „Лицитарског срца“.

тор по свршетку свога дела опет појавио у оркестру да диригира балете од Шумана и Римски-Карсакова, оркестар је окренуо своје дрвене частроје и пљескао по њима гудалом и у том екзотичном шуму предао најлепши венац свом диригенту). *Joc. Кулунцић.*

Opeia

O programu beogradske Opere

G. Mirko Polić, novoangažovani dirigent i sekretar beogradske Opere, ljubazno nam je usludio ovaj članak, u kome iznosi svoje mišljenje o programu beogradske Opere u budućnosti...

Pozorište u opće, a naročito opera je komplikovan i osetljiv organizam, koji iziskuje mnogo pažnje i nege, da se može normalno razvijati. On mora da se oslanja na zdrave i sigurne temelje jedne od prirode muzički obdarene i dovoljno vaspitane publike, kao i na nesobičnu predanost svih komponenata koje sačinjavaju umetnički ansambl.

Taj ansambl treba da oseća u sebi uzvišeni, sveštenički poziv, koji ga ovlaštava, da odabran dela muzičkih genija daruje u hramu umetnosti pred mnoštvom predanih slušalaca i gledalaca. On treba da ove potonje gane, ushititi, da ih uzvisi do sebe, te da ih povede u sfere amaterijalnog uživanja, do zbiljske, umetničke emocije.

Taj proces, ponavljan kroz generacije, stvara onaj stanoviti odnosaj, saradnje izmedju pozornice i gledališta, stvara onu atmosferu, koja pretvara običnu kuću u hram umetnosti, on stvara to, što nazivamo prosto tradicijom.

Naš narod u opće bio je prisilen, da u kulturnoj utakmici sa ostalim razvijenijim nacijama pravi velike, često opasne skokove u kulturnom životu. To vredi navlastito za muzičku umetnost, koja

kod nas tek u najnovije vreme dobiva kulturnije forme. Mi smo prisiljeni, da apsorbiramo za par decenija celo muzičko stvaranje, od Palestrine, Monteverdia itd. pa sve do Stravinskoga i Prokopieva, ako hoćemo da budemo savremeni, jer bog zna što će donjeti u vrtlogu i žurbi modernizma naredni koinveniji. Da mora u takvim prilikama ostati mnogo nota — pod pultom, je jasno.

Naša briga mora zato biti, da preskočimo što manje i po mogućnosti manje važne stvari, i da rad bude što intenzivniji i ozbiljniji, kako bi što prije došli do svoje tradicije, do svog sopstvenog stila.

Prva zadaća budi nam, da koliko u ansamblu, koliko u publici pobudimo osećaj strahopoštovanja prema onome, što će oživeti i proživeti na mestu svog delovanja. Svi moraju biti svesni, da pred očima javnosti i sveta stvaraju i grade jednu novu kulturu, za sada još pomoću stare gradje i alata, a naročito moraju znati da odgovaraju za svoje delovanje sebi, sadašnjosti a naročito budućnosti. Velim da upotrebljavamo još staru gradju. Mislim na repertoar kad to kažem. Logično je, da

moramo naš repertoar izgradjivati oprezno i postepeno. Mi ga moramo odabirati prema raspoloživim silama, ali uvek sa tendencijom, da njegovom pomoći postepeno usavršavamo i personal i publiku, te tako pripravimo teren za dostoјno izvodjenje velikih klasičnih i modernih dela. Naravski, da moramo kod tog odabiranja slediti jedan stanoviti sistem, a naročito izbegavati dela, koja nisu dovoljno značajna, i koja bi samo zadržavala što skoriju izgradnju našeg repertoara, koji treba da bude sastavljen iz dela trajne vrednosti.

Naš sadanji repertoar broji 24 operska dela, od kojih 20 nesumnjivo spada u stalni repertoar moderne operske pozornice. Sastav ovog repertoara je u toliko jednestran, što imade 18 romanskih (10 francuskih i 8 talijanskih), samo četiri slovenska (dva ruska, jedno česko i jedno naše delo koje se preradije: „Miloševa ženidba“, te prema tome za sada ne dolazi u cbzir) i dva germanska dela.

Francuze imademo od Halévy-a i Obera do Bizea i Massenet-a. Oni su još najpotpunije zastupani. Možda bi još trebali Berlioza i Sen-Sansa, ali ova dvejica delovaše možda bolje sa koncertnog podijuma dok držim da Mayerbera nema smisla oživiti. Moderniji (Šarpantje Debusy, Ravel, Bubkas, Rabon itd) još nisu došli do reči, a bilo bi dobro, da dodju na repertoar. Od Talijana upoznali smo Rosinija, Verdi-a, Pucinija Maskagnia i Leoncavala. Potrebno bi bilo da se upotpuni Verdi, da dodje na repertoar Donizeti-ev, Cimarosa i Cherubini a od moder-

nijih bar Catalani, Zandonai i Wolf Ferari.

Slovenska i nemačka literatura su sasvim neiscrpljene. Ciljevi neka nam budu Musorgski, Janaček, Stravinski, Prokoliev, a kod Nemaca Mozart, Wagner, Strauss, Šreker. Ali do njih valja nam doći postepeno. Što nam vredi pre-rano i nepotpuno izvodjenje „Borisa Godunova“? Nedoterane izvodjenje moralo bi dovesti ne-pripravljenu publiku do krivih zaključaka, koji bi na dugo vreme kompromitovali svaki sistematski rad.

Iz celog tog rada ima da rezultira naša sopstvena operska literatura.

Ona će sama nastati, dok ćemo imati zbilja naša, domaći pevački kontingenat, dok će se opere pevati zbilja na našem jeziku, jer uporedo s tim razvijati će se i naši domaći kompozitor. U koliko vanju u tome mogu ozbiljno pomoći ostala naša braća Sloveni, dobro nam došli i hvala im!

Nesumnjivo je, da mogu u tom pravcu bolje i lakše poraditi više pozorišta zajedno nego pojedinačno. Zato je potrebno, da stupimo u šte uže veze sa ostalim našim operskim pozorištima, te da nastojimo, da u prvom redu izjednačimo tekstove zajedničkog repertoara, kako bi se taj što bolje i sigurnije udomio u našem narodu.

Predaleko bi zašao i okvir tog člančića bio bi nedostatan, da udjem u detalje koji su skopčani sa izloženim vidicima. Jedno stoji: posao je veliki i zavidno zahvalan, a poželjno je: manje reči i više čina.

Mirko Polić.

Članovi i gosti beogradske Opere

— ја Стефанија Полић, ранији члан осечке Опере, ангажована је у београдској Опери.
— ја Стева Родан, гостује у београдској Опери 2 и 5 септембра. — G-dja Stefanija Polić,
ранији члан осјечке Опере, ангажована је у београдској Опери. G-dja Stefa Rodan гостује у
београдској Опери 2 и 5 септембра.

Балабан, одлични баритон београдске Опере гостоваће у октобру у Оперн-Хаузу у
Берлину у Кармену, Тосци и Риголету. Г. Балабан у улози Валентина (Фауст) и Ескамиле
Кармен. — G. Balaban, odlični bariton beogradske Opere gospovat će u Opern-Haus-u u Berlinu
u Carmenu, Tosci i Rigoletu. G. Balaban u ulozi Valentina (Faust) i Escamilla (Carmen).

Народно Позориште у Скопљу

Софоклова „Антигона“ дата у Врњачкој Бањи под отвореним небом. Режија г. Верешчагин
— Sofoklova „Antigone“ datā u Vrњačkoj Banji pod otvorenim nebom. Režija g. Vereščagin

Шакспирова „богојављенска ноћ“. Сцена: „Де да видим...“ Режија г. Верешчагина
— Šekspirova „Bogojavaćenska noć“. Scena: „De da vidim...“ Režija g. Vereščagin.

Novi dirigenti na beogradskoj Operi

Kao novi dirigenti počeće od lovat će gosp. Lovro Matačić prve sezone delovati gosp. Mirko vi dirigent opere u Ljubljani a raniji direktor opere u O- Polić, raniji dirigent u Novom Sadu. sek u i sekretar opere u Zagrebu. Kao solo repetitor angažovan je On će obavljati i poslove sekre- iz Ljubljane gosp. Aleksandar tara opere. U istom svojstvu de- Ruč.

Народно Позориште у Скопљу

Прошла позоришна година Народног Позоришта у Скопљу, под управом г. Рад. Каракића, испуњена је радом, великим успехима и многим тешкоћама. Рад трупе био је интензиван, готово сваке недеље морала се избацити на позорницу бар једна нова ствар, било премијера било реприза. Материјалне тешкоће ометале су такође у многоме рад, али је трупа истрајно издржавала све препреке. Највећа неприлика скопског позоришта била је и вероватно још за дugo време биће — привремена и примитивна зграда у којој се игра. Нова зграда, пространа и погодна за развијање једног младог позоришта као што је скопско, никад да се доврши и ако се зида већ више година.

Ипак рад г. Радивоја Каракића, у вредној колаборацији његових редитеља г. г. Милорада Петровића, Александра Верешчагна, Пере Јовановића и Срдановића и г-ђа А. Лескова, као и остале трупе уродио је несумњивим плодом. То доказују најбоље статистички податци које је управа објавила ових дана, и из којих се види да је последње сезоне игрano, с обзиром на принудне прекиде рада због трошне зграде која се требала крпiti и подупирati да се не сруши, много више но прошле сезоне. Приход просечан од представе у последњој сезони био је дин. 3.645.— док је предпрошле износио дин. 2.244.— Репертоар је био обилан. И ако се он морао прилагођавати месним приликама и културном нивоу скопске публике, ипак спасак комада одаје одличан укус.

У току године дат је Шекспиров „Хамлет“. Смео покушај за скопско позориште, али заслужан похвале. Шекспир се уопште у нас ради гледа. Отуда на репертоару и његова „Богојављенска ноћ“, „Сан Летње ноћи“, „Отело“, „Млетачки трговац“. Ту је и Молиер са три комада, Софокле са два, Дикенс, Уалд, Бернард Шо, Дима Син и Сарду. Од словенских писаца било је најбољих: Гоголь, Толстој, Чехов, Андрејев, Арцибашев. Национални репертоар одлично је заступљен. Петнаест домаћих писаца са двадесет и четири комада.

Интересантан је тај мали преглед рада. Из њега се види сав интензиван рад културног Скопља. Тако многа гостовања уметника из Загреба и Београда, концерти, дилетантске представе, прославе.

Али најважнија је кроника. Из ње се виде извесни датуми који су значајни за стање нашег позоришта. Тако се 8. јануара ове год. „проломio кров над гледалиштем позоришне зграде у Скопљу и представе су обустављене од тог дана до 19. јануара“. А „између 20 и 21 јула у Врњачкој Бањи, пожар је уништио сву гардеробу која је ту ради гостовања трупе била донета из Скопља“. Али било је и срећлих тренутака. Тако је 6. новембра давана први пут представа са новим национално-историјским костимима и тиме омогућен наш национално-историјски репертоар, Игран је Цветићев „Тодор од Сталаћа“. Поред тога у току године употребљена је први пут у декорацијама таваница (плафон), у комаду „Цврчак на огњишту“. Тако исто употребљена је први пут на позорници „живија завеса“ у комаду „Богојављенска ноћ“.

Крајем сезоне трупа скопског позоришта преšla је у Врњачку Бању да приреди низ представа под ведрим небом. 12. јула дала је прву представу, „Антигону“ од Софокла.

За идућу сезону предвиђен је обилан репертоар, који само зависи до материјалних средстава па да се и оствари. Јер воља је ту, воља која је и прошле године чинила чуда. Између осталих писаца ту је и Софокле, Молиер, Шекспир, Андрејев, Сервантес, Лопе де Вега, Ведекинд од наших Ивакић (Мајсторица Ружа) и Кулуцић (Попоћ).

Скопско позориште има и оперету. Прошле године дало је Лепу Јелену од Оfenбаха, и „Мамзел-Нитуш“ од Хервеа. За идућу сезону у комбинацији су „Корнелијска Звона“ и „Гејша“.

Балет и ако је још у повоју, ипак дат му је основ са изгледима на будућност. Тако је ангажована за идућу сезону балерина г-ђе Марија Туљакова из Осијека, која ће спремити балетски кор.

Скопско позориште ради... али кад би се имало више средстава било би више успеха, и сигурно и више уметности.

Novi članovi beogradske Opere

Sa novom sezonom počeće delovati u našoj operi neke sasvim nove sile i neki raniji članovi pozorišta, koji su bili u poslednje vreme na studijama. U prvom redu spominjemo g. Dr. Mirka Petrovića, dramskog tenora, koji se je usavršio radeći u Pragu i Beču. Nastupajući u početku sezone као Mario Kavaradosi (Tosca) i Canio (Pajaci).

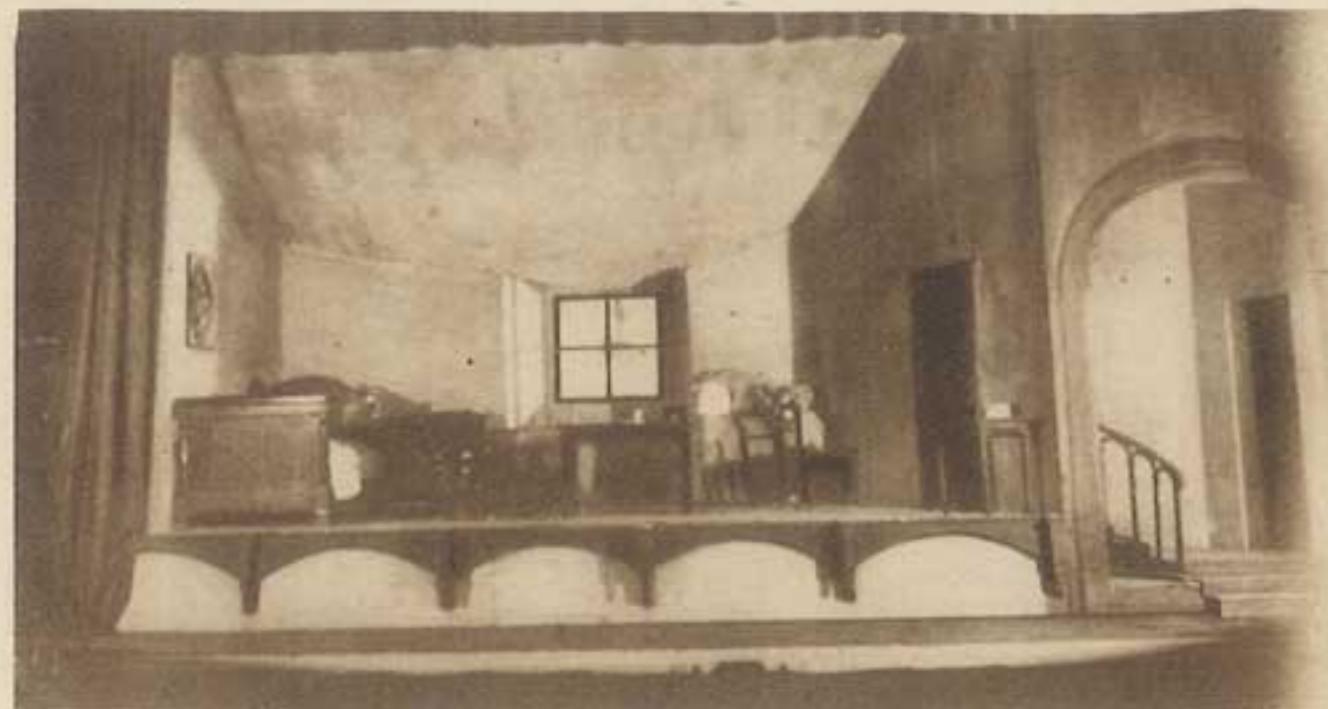
G-djica Milica Prica, soprano, koja je studirala u Pragu te je uspešno debitovala u prošloj sezoni u Ljubljani, nastupajući takodje u početku septembra. Kao operne subrete delovaće g-djica Stefaniјa Polić raniji član osječke opere, која је са успјехом nastupala и у Zagrebu i g-djica Nadežda Staić, која се povratila са svojih studija u Beču.

Gostovanje u Zagrebu

Mira Lazarova, članica Thalia-teatra u Hamburgu, gostovala je u Zagrebačkom Narodnom Kazalištu s uspjehom u Wedekindovoј drami „Proljeće se budi“ (Wendla). — Мира Лазарова, позоришница Талија-позоришта у Хамбургу, гостовала је у загребачком Народном Казалишту с успехом у Ведекинидовој драми „Пролеће се буди“.

„Maškarate ispod kuplja“ u Zagrebu

I i II čin dekora za „Maškarate ispod Kuplja“ od slikara g. Ljube Bablića. U sredini ga dr. Gavella, Ivo Raič i g-dja Podgorska. — I i II чин декора за „Машкарате испод купља“ од сликара г. Љубе Бабића. — У средини гг. др. Гавела, Иво Раић и г-ђа Подгорска.

G. g. Dragutin Petrović i Boško Nikolić, tenoriste dovršili su svoje nauke, te će nastupati u lirskom repertoaru.

Prijatna je pojava, da se javlja toliki naš podmladak, a na upravi je naše Opere, da im da prilike da rade i da ih odgoji za stubove naše opere.

Kao gost nastupa 2. i 5. septembra u operama „Pikova dama“ (grofica) i „Carmen“ (Carmen) g-dja Stefanića Rodanne, mezzosopran, dugogodišnji član opere u Zagrebu i Osjeku, Beču, Pragu itd.

Zagrebačka premijera Vojnovićevog scherza

„Maškarate ispod kuplja“

Ivo Vojnović opet se je, po stare dane, vratio ambijentu svojih prvih dojmova i najjačih umjetničkih tvorevina — Dubrovniku. I opet se pojavljuje problem odnosa starih gospodara prema mladim pučanima; onih, koji svečano umiru, pored onih, koji gotovo nevidljivo dolaze. Teško se, po Vojnoviću, u gosparskom svijetu ostvaruje nova generacija, tradicija je i suviše obitisala Dubrovnik znamenjima otijenjenosti, historija sve više urešuje ponosnu jadransku republiku egzotikom starina. Čitav grad još uvijek stoji kao okvir stila, u kome čovjek osjeća i misli načinima iz prošlosti. I zato odnošaj između starih i mlađih nosi vidne znakove tuge, koja se ogledava za onim, što je nekad imalo više duhovne atmosfere, i mjesto pobjedonosnih prekoračivanja milih grobova ostaje zastajkivanje tragične neodlučnosti i iza smrti jedne mlade pučanke, koja je čeznula za novim vremenima, ostaje samo slutnja ljubavnika, vidovito nagovještavanje, maglovite nade. Tradicija kao teški val čarobnih mirisa osjenjenih zakutaka i živilih grobova zaustavlja opojen progres i zblženje. Kao da još uvijek, poslije dugo godina, nije došao čas, da se duhovno unakrste htijenja jake prošlosti i još jače sadašnjosti...

Ovakovi su najjači dojmovi, kada se pročita Vojnovićev scherzo i ti su dojmovi vodili režisera dra Branka Gavelu, kad je postavljao poslednju dramu Vojnovićevu na sceni. I usprkos svega, što bi se moglo po pročitanju djela pomicati o njegovoj opravdanosti na sceni, predstava je bila dobra. Osobito zato, što je režiser i ovaj put stao na moderno stanovište, da on može — kao Centar teatra — da stvari jednu od onih triju glavnih momenata drame na sceni (literatura — gluma — inscenografija) koja djelu eventualno može da fali. Ili barem da sva tri momenta dovede u ravnotežu.

Kod „Maškarata“ draži dobroga režisera naročito to, što go-to sva tri momenta fale. Ipak: g. Govella ostao je kod Vojnovićeve literature (već iz poštovanja prema bivšem velikom dramatičaru) i pokušao je da joj stvari ulge i mise-en-scene. To se kod „Maškarata“ nadaje samo po sebi, jer je glavna uloga inscenografska: Dubrovnik. Ona je profesoru Ljubi Babiću, scenografu, odlično uspjela: Ze-

lenci, Vlaho, vizije, kostimi i prije svega krasni „Žuti salon“ u II činu.

Ali i druge „uloge“ mora čovjek da pohvali već onda, ako bi uspjele da približno ožive životom vrela mesa. Jer tekst, kome uzmanjkava pravih, jasnih i odredjenih riječi i korisna konciznost, slabo određuje karaktere. Još nekako kod gosparskih sestara, kod kojih blagoglagoljivost i čavrjavost može da bude karakteristikom brbljive male aristokracije; tu je g-dja Ružička Strozzi bila otmjeno — tradicionalna, oživjela slika predja, blago — mekih gestova i tugom osjenjena tona; gdje Mihić duhovito-superiorna, otvorenija, živih — slobodnih gestova, ironički ton. Ali kod posluge bilo je teže stvoriti živo lice od mesa; i što je gospodja Nina Vavra stvorila, to je veliko; ta je kreacija tako intenzivno — jedinstvena, da čovjek mora da bude sretan, što je smije nositi u času, kad nam se zazbilji u duši, kreacija, tako visoko čovječna, da kategorizacije i kritizovanja ispada nemoćnom rabotom za označivanje ovoga uspjeha. Tu je bila g. Podgorska, drhtava, omaglena čežnja; g-dja Dimitrijević neposredno primitivna iskrenost; usprkos svega: ljudi. I g. Raić, koji je svom papiru dao toliko temperamenta, da je ostao bez daha u haosu Karnevala. Zbog toga, što se ta predstava postavljala i za naše gostovanje u Parizu, ensemble je II. čina bio sastavljen iz najboljih naših sila, pa je zbog toga i bio toliko izrazit, da je iz središta akcije u tom činu izgurao intimnu igru akcije ideje. Odlična scenska muzika poznatoga kompozitora Oskara Jozefovića poduprla je akciju slutnja.

Jos. Kulundžić.

Uz naše slike

Zdenka Zika

Upravi Narodnoga Kazališta u dini toliko služio, da je mogla pje-vati cijelu „Prodanu Nevjестu“, ovu sezonu odličnu sopranistiku Narodnoga Gledališta u Ljubljani gospodju Zdenku Zikovu. Prilikom svoga nastupa u Zagrebu g-dja Zika stavila nam je na dispoziciji svoj interview s urednikom „Slovenskog Naroda“. Iz toga intervewa saznajemo ove vrlo interesantne podatke iz života i radla ove izvrsne pjevačice:

Već u ranoj mladosti kod gospodje se Zike javio naročiti smisao za muziku, i dobar glasovni materijal već joj je u sedmoj go-

vati cijelu „Prodanu Nevjестu“, koju je posve sama uvježbala. U samostanu u Drezdenu, gdje je polazila školu, bila je medju pjevačicama uvijek prva („Vorsangerin“). Veliko uživanje u pjevanju gotovo da je za nju bilo sudbonosno, jer je zbog njega htela da ostane u Samostanu kao redovica. Teškom mukom i gorkim suzama ona se onda oprostila sa zavodom, gdje je zbog pjevanja uživala časti i odlikovanja.

Kasnije je pošla u Prag učiteljici pjevanja Rosenkranz. Kad

Znamenita Verdijeva opera „Aida“ doživjela je ovoga ljeta veličanstven uspjeh, igrana pod vredrim nebom na ogromnom igralištu „Hohe Warte“ u Beču u naročitoj za tu priredbu sastavljenoj inscenaciji. Operu je dirigirao poznati talijanski skladatelj i dirigent Pietro Mascagni. U samoј izvedbi opere sudjelovalo je oko 1000 ljudi, a svaku je predstavu posjetilo do 25.000 osoba. Znamenita Verdijeva opera „Аида“ доживјела је овога љета величанствен успјех, играна под ведрим небом на огромном игралишту „Hohe Warte“ у Бечу у нарочитој за ту приредбу састављеној инсценацији. Оперу је диригирао познати талијански складатељ и диригент Pietro Mascagni. У самој изведби опере судјеловало је око 1000 људи, а сваку је представу посјетило до 25.000 особа.

nje je stekla sve, što dobroj pjevačici treba. Pjevačka naobrazba, sprema za nastup i stvaranje umjetnosti.

Prvi svoj angažman mogla je da dobije na praškom vinohradskom Kazalištu, ali se desio slučaj, da je nekoliko dana ranije potpisala angažman za Ljubljani. Ispočetka joj se otac protivio odluci, da stupa na daske, ali je naknadno pristao. Kako je došla u Ljubljani desi se, da se s Hilarovom aferom vinohradska opera raspala i razisla, te je tako bila dvostruko sretna, što je prihvatiла Ljubljanski angažman. Iako je imala sjajne ponude za Bratislavu i Prag, ipak je ostala cijelih pet godina u Lju-

bjani, gdje je imala svoje prve i najdraže velike uspiehe. Ugovor sa upravom Narodnog Kazališta potpisala je, po vlastitim riječima, samo zbog veće mogućnosti umjetničkoga usavršavanja i zbog neumornoga stremljenja gore!

U Ljubljani je nastupila 258 puta u prvim ulogama mладодраматске struke, koja ostavlja najveće i najteže zadatke na opernu pjevačicu.

Zdenkom Žikovom dobiva Zagrebački teater mnogo; ona do prinosi uvelike definitivnoj odlučnosti zagrebačkoga operskoga ensembla. Zagrebačka publika znaće to da cijeni!

Уз наше слике

»Аида« под ведрим небом

Некада царски, данас републикански Беч чини велике напоре да у позоришној уметности заузима достојно место. Влада у колико јој је могуће потпомаже уметност, у таквој мери да је овог лета омогућена једна велика и значајна уметничка манифестација. Чувена Вердијева опера „Аида“ одиграна је под ведрим небом, на игралишту „Хое Варте“, нарочито преудешено за ту прилику. Трошкови су били огромни, влада је са своје стране изашла приређивачима и уметницима на сусрет. Преставе су у сваком погледу успеле, морално и материјално. Опером је диригирао велики италијански композитор и диригент Пјетро Маскањи. Режија беше у рукама Ђованија Зенателија и Чекертија; главне су улоге певали и играли Тина Поли-Рандачио, Марија Гај, Антонио Ригети, Доменико Виљоне-Ђорђезе, Нино Марота. У опери је суделовало око 1000 особа, користа, балерина, штатиста и музиканата.

Преставама је присуствовало 25.000 особа. Што се тиче уметничког успеха, режије, извођења, о томе није потребно писати. Имена као Маскањи, Зенатело, Поли-Рандачио говоре сама. Оно о чему би се могло писати то је значај оваквих престава које привлаче масе света, које дозвољавају множинама да уживају у уметности.

Mira Lazarova

Mira Lazarova, rodom iz Si- mačkoj je s uspjehom igrala naivska, dovršila je srednju školu i ne i mladjane karakterne uloge u muzičku školu u Zagrebu. Zatim Ibsenovim, Strindbergovim, Su- dermajcim i Wedekindovim dramskim i Wedekindovim dramskim pedagogistkinje Marie Fein dvije godine studirala glumu. budi njeni je uloga, u kojoj je u Hamburgu imala odličan uspjeh. Po svršetku studija bila je najprije angažovana kod Kazališta u Liegnitzu, sleskom provincijskom gradu, zatim, poslije godinu dana dobila angažman u Thalia-teatru u Hamburgu, gde je ostala dvije godine, da bi se vratila u domovinu i sva se predala glumačkom radu na našoj pozornici. U Nje-

Нове оригиналне опере

Г. Вилхар, познати композитор из Загреба поднео је Београдској Опери за извођење две своје опере „Лопудска сиротиња“ и „Смиљана“.

Тако исто и г. Урбани, композитор из Осека, поднео је своју оперу „Тул-Беаза“ која је играна првле године у Осеку са успехом. Либрето је на оријенталског живота, од г. Космајца, књижевника.

Увећ финансијске препреке

Закључени ангажман од стране београдског Нар. Позоришта са одличним члановима Осечког Казалишта г. г. Ацом Гавриловићем и Тошом Стојковићем, изгледа да неће ступити на снагу из финансијских разлога.

Г. Стојковићу биће уважена оставка.

Технички послови на позорници

Ова сезона почеће са знатним техничким преправкама у Нојвој Згради.

Захваљујући енергичном настојању техничког шефа инжињера г. В. Јовановића, електрична инсталација постављена је на модерној основи. Тако је постављен нов регулациони апарат за бинско осветљење од чувене фирме Сименс — Шукерт, последњи модел.

Тако исто преправља се бински хоризонт.

Све техничке преправке стају око 200.000 динара.

Београдски уметници на летовању

Г-ђа Лиза Попова (прва слика) и г-ђа Роговска (× на другој слици) примадоне београдске Опере, у Црквенци. — Liza Popova (prva slika) i g-dja Rogovska (× na drugoj slici) primadona beogradске Opere u Crikvenici.

Г-ђа Деса Дугалић и г. В. Драгутиновић чланови београдске Драме, у Рогашкој Слатини. — G-dja Desa Dugalić i g. V. Dragutinović, članovi beogradске Drame u Rogaškoj Slatini.

Beogradski umjetnici na ljetovanju

Г. Писаревић, први бас београдске Опере, на летовању у Поступарима (код Тузле, Босна) недалеко од планине у којој је појавио орлобе. — G. Pisarević, prvi bas beogradske Opere, na ljetovanju u Postuparima (kod Tuzle, Bosna) nedaleko od planine u kojoj je lovio orlove.

Г-џа Н. Бошковић, чланица београдског Балета, у Херцег Новом (Бока Которска) на купању. Г. М. Милутиновић, буфотенор беогр. Опере и г-џа М. Бошњаковић, члан Драме, у Соко Бањи на народном весељу. — G-dja N. Bošković, članica beogradskog baleta, u Herceg Novom (Boka Kotorska) na kupanju. G. M. Milutinović, buffotenor beogradske Opere i g-dja M. Bošnjaković, član Drame, u Soko Banji na narodnom veselju.

ДОК СЕ НЕ ДИГНУ ЗАВЕСЕ...

Тек што није зазвонило звонце шефа позорнице. Прође као сан, или као вихор можда, цео отпочинак летњи, благословено ферије глумачко, кад се из главе истресају један по један сви фантоми сезонски, сви они полуживи људи од сенки, који се врзмају по мозгу и пред очима наших драгих глумица и глумца, па им не дају по-која ни сна. Прођоше ти лепи дани без проба, без преслишавања, без језа предпремијерских, без дрхтања, клањања Богу и кришћења, без свађа у гардероби и без интрига закулисних, они дани великих љубави на изворима киселих вода, на песковитим плажама речице и мора плавих, на брдима где расте ретко бело планинско цвеће. Нестадоше. Одоше и они некуд, ти дани помирења глумца са судбином, дани и ноћи тихе, тихе и до срца радости спокојне.

Већ су се сви они вратили, ко пре ко после. Доситијевом улици, опет су сви они ипак раздрагано, дошли поново на прву кафу у собици вратаревој, на примање писама, на преслишавања и штете кроз ходнике управе. Један по један, куцали су понова срећни на вратима г. Предића, или г. Христића или на тако приступачним вратима г. др. Ранка Младеновића.

Требало их је видети, како трче горе-доле по басамацима, са осмехом помирења срећни што су се опет скунили па и ако почине нов и дуг рад, сезона без одмора и без даха.

Било је и таквих, истине, који нису мицали никада са родне груде, из свога Београда. Стари господин — Гавриловић, чича-Илија, г. Никола Гошић, г-ђа Перса Павловић, г. Раја Павловић, још неколики борци, стражарили су готово свакога дана па улазима у дом Кнеза Михајла. Али она већина, тражила је утехе живота далеко од Доситијеве улице. И можда их је и нашла? Врло могуће, ако се може судити по очима насмејаним и свежим. Јер сви они сада узлећу уз степенице, поцрнели, врели, одморни, усхићени, са неким дивно распетатим осмехом, па причају, причају по ходницима, па прозорима, у ложама, у канцеларијама, причају свима и свакоме како је било дивно, тамо далеко. Па показују пут Словеначке, пут Приморја, пут живих кисељака.

Г-ђа Попова прича без даха и баца главу усхићено.

— Ох, како је било дивно. Дивно. У Црквеници сам мање била, тамо сам се угојила, у неком чешком ресторану хранили су ме месом, па месом, па неким кнедлама, па сам постала одвратно округла. Ја онда одјурим у Словеначку. Зауставим се у Каминику. И док Миша Каракаш трасира прругу тамо некада иза Пећи и Призрене, ја сам се пела сама са својим синчићем, уз Алпе словеначке. Помислите, била сам и на 1800 метара. И у ону књигу сам написала: Лиза Попова.

Тако прича и прича наша гарава првакиња и заноси се дивљом лепотом Алпа, оним непролазним стазама и типишом, оним крици-

ма туриста, ау, ау, кад се довикују међу собом, оним песмама Словенаца, који су тако ћутљиви, тако богомольиви, тако затворени пред животом веселим, али се раздрагају и запевају гласовито, кад се успију на врх својих гора и гледну тамо-амо са велике висине, на мравињак људски. Па оне речи словеначке, што су исписане горе на врху:

Добро дошо син планине,
кој' долазиш из даљине...

све је то деловало па нашу Манон, Тоску, Татјану..., да се она разплакала од уживања. Прича још о г-ђи Роговској која се једно време сунчала на многољудној плажи Црквенице, па после отишла у Делнице, да у оном мору четинара удахне озоник чист, потребан свакој бледој и лепој Мими. О г-ђи Волевач, о г. Јурењеву, о г. Павловском прича како сретно проживеше негде у Малинској, на горњем Приморју, близу г. Зиновјева и г. Боже Николића.

Док све то прича г-ђа Попова, на степеницама се јавља г-ђа Деса Дугалић, сада много примамљивија него на својим фотома. У наручју јој кученце. Хвали се да је енглеско и од расе.

— Жанка има само једну обичну Џуку, а моје се дресира и да видите како је паметно и уме да моли. Г-ђа Дугалић отпоче тепати своме Цени:

— Ајде Цени, дај ми руку. Дај ми десну руку, дај ми сад леву руку.

А то тепање и играње није баш мало трајало. Оде готово таленат г-ђе Десе, да Ценија направи центлеменом, достојним једне глумачке куће од реномеа. Зар не би било добро задовољити уметничке амбиције Ценија и оног кученџета г-ђе Таборске, што је путовало на њеним крилима од Загреба до Сушака и тамо даље, кад је већ г-ђа Жанкин „џука“ палилулски, излазио на сцену у „Манежу“ и играо приличну улогу и без знања. Управе? Требало би да управа прегледа париске репертоаре и пронађе пијесу *à chiens*. То би био велики шик ове сезоне...)

А нови и нови пролазе степеницама. Пролази г. Ертл, пролази г. Гинић нешто мрачан, (као сваки редитељ); ево г. Писаревић из Босне кршне где је ловио орлове и пекао ћевап, г-џе Бабић са Бледа, г. Добрице са великих тургењевљевских матинеа, приређиваних свуда где се „српски говори и штује“, а са њим долеће, лак као перо и мален као... његов импресарио Марковић. Пролази и клања се достојанствено и ћутљиво г-ђа Марковац. Г. Богић је чекао последњи дан и последњи минут, да извади последњу флексу и фалинку чудотворном врњачком водом. Оставио је још тамо г. Жику Томића и г. Туринског.

Сад ће сви ући у своје собице и stati пред своја огледала. Из једнога угла фијоке за шминку, пахнуће парфем старе сезоне, ожиће дуси и авети, заиграће сенке јунака и јунакиња бинских личи-

Први споменик Емилу Золи, славном француском романописцу у Паризу, отворен прошлог месеца у Паризу. Чувена париска глумица Сесил Сорел полаже вануц енглеском незнаном јунаку у Лондону. — Prvi spomenik Emiliu Zoli, slavnom francuskom romanopiscu u Parizu, otvoren prošlog mjeseca u Parizu. Čuvena pariska glumica Cecili Sorel polaže vijonac engleskom neznanom junaku u Londonu.

На прекоморском броду за Америку: нова балетска звезда из Европе врши своја свакодневна вежбања. Нови Карузо: Ђузепе Арђентино, сада славни тенор Америке, био је до скора радник у једној пернионци. Слика из тих времена. — Na prekomorskom brodu za Ameriku: nova baletска zvezda iz Evrope vrši svoja svakodnevna vježbanja. Novi Caruso: Giuseppe Argentino, sada slavni tenor Amerike, bio je doskora radnik u jednoj praočici. Slika iz tih vremena.

Ове године у Паризу има велики успех балетска школа г-ђе Ронсерен, познатог педагога балетске уметности у Француској. Њена школа је у ствари наставак школе прослављене Исидоре Дункен. Доносимо даје сцене из једног балета под недрим небом. Ове године у Parizu ima veliki uspjeh baletskata škola g-dje Ronceray, poznatoga pedagoza baletske umjetnosti u Francuskoj. Njena škola je u stvari nastavak škole proslavljenog Isidore Duncan. Donosimo dvije scene iz jednoga baleta pod vrednim nebom.

ности од Софокла до Никодемија и Пеције, спустиће се можда боре на челу наших уметника, и то у први мах, почне рад, рад и рад. Рад у коме се ваљда неће, бар ове сезоне, гледати у часовник и журити у кревет и на ручак, него гледати само да ова кућа некдашњи носилац драме на Балкану, главни лиферант свих талената, остане на висини својих традиција.

M. Световски.

Narodno Kazalište u Zagrebu

Iduća sezona ima da se prove- domaću umjetnost bez stranih de u konstruktivnom radu dviju, klišaja. U tome će biti zadržana zapravo triju, pozornica, ako su možda i preuzetna smionost, da su omogući konačna dogradnja Fran- stvari uvijek nova, obnovljena kopanskog kazališta. Ovo je pi- obnavljana hrvatska i glumačka tanje zainteresiralo i službene i dramska umjetnost, koja mora i faktore i privatnike, koji su sklo- treba da nadje odziva na tlu, iz ni da pomognu ostvarenje drugog kojeg je ona potekla i gdje treba zagrebačkog kazališta. Ono bi da uspije. Logična je dopuna tom imalo da posluži intimnoj dram- domaćem repertoaru klasični skoj literaturi, dok bi kazalište i reperoar, koji je od modnih struja Tuškancu služilo i dalje lakoj dra- nezavisan, a ipak reprezentativan,

Drama Narodnog Kazališta u narednoj sezoni da odgovori i u napredak zahtjevu, što ga stavlja skup umjetničkih energija, koje su u ovom domu još od generacija staložene, a htijući u isti čas da dade priliku, da se savremena glumačka generacija uzmogne umjetnički razviti, ostajući i dalje žarištem zanimanja općinstva, u prvom će redu pokušati da zainteresira općistvo za domaća djela. Stvaralačke snage naših umjetnika jedine su vrsne da iznesp

Opera Narodnog Kazališta ima pred sobom zadatak, da prije svega očuva dobre rezultate umjetničkih nastojanja, koja su izražena i unesena u dosadanji repertoar, naročito onaj, koji je kako je razvijen u posljednje tri sezone. Ostati na toj liniji znači postepeno pomagati razvitak domaće nacionalne pozorišne glazbe, kako se metodički obazirala na tipične pojave u slavenskom, naročito u najvećem njegovom ruskom repertoaru.

Са београдске позорнице

Прослава четрдесетогодишњице г. Љубе Станојевића

На дан 6. октобра ове године г. Љуба Станојевић, стари члан Београдског Народ. Позоришта и врло популарни уметник, прославиће четрдесетогодишњицу свог глумаčког рада на београдској позорници у главној улози трагедије „Отело”.

У извођењу тога комада учествоваће цела драмска трупа београдске Драме.

Нарочито образовани Одбор београдских грађана већ у велико ради на припреми ове свечаности.

Музичка школа у Београду

Упис у Музичку Школу у Београду почео је 25. и врши се свакога дана од 8—12 пре подне и од 3—6 ч. по подне.

У школи се предају: Соло певање, клавир, виолина, чело к-бас и сви дувајући инструменти; основи музичке уметности, наука о хармонији, контра-пункт, композиција, дикција као и сви остали споредни обавезни предмети.

У школи постоји и наставнички одсек, коју спрема кандидате за наставнике певања и музике у средњим школама. У овај одсек примаће се кандидати, који су положили најмање пакет течјих испит и који положе испит из основа музичке уметности.

При Музичкој Школи постоји и *оперски одсек* за ученике соло певања. Овим одсеком руководи професор г. Ив. Брезовић, први диригент опере.

Предавања почињу 1. септембра. Ближа обавештења могу се добити у школи Васина 13. Телеф. 7—42.

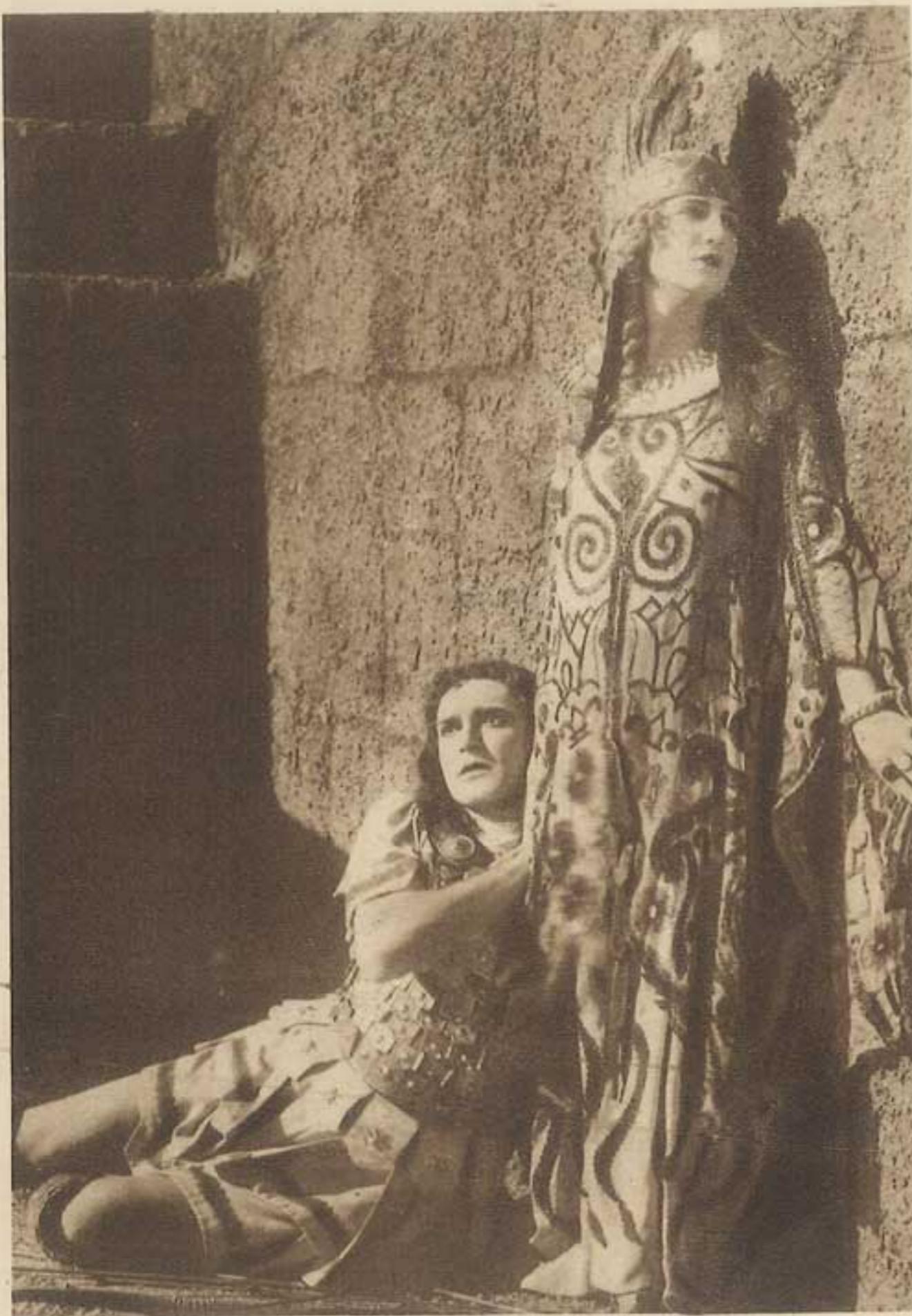
Позориште на Исланду

Можда се најмање од свију земаља, говори о Исланду, а још мање о његовом позоришном животу.

То удаљено острво, које је колонија Данске, има свој уметнички живот. Има једно драмско позориште у својој престоници Рејкијавеку, а у њој је и једна мања позорница, нека врста вариетеа. Већи део посетиоца су државни чиновници престонице, и инжињери из околних рудника угља, који су многобројни.

Сем на ово позориште, Исланд много полаже и на будући уметнички живот. Отуда на Исланду постоје и препуне су ћака две музичке школе. Једна је у Рејкијавеку, а друга у Акурени, вароши другој по величини на Исланду.

Обе школе управљају Немци, музичари из Хамбурга. Интересантно је што је и једног и другог одвео на Исланд, исланђанин Јон Ленф, познати музичар у Европи, који лично претпоставља да живи у Хамбургу и Енглеској, а не на Исланду, суморном острву и увек у магли.

Vladimir Gađarov i Edy Darcler u monumentalnom filmu „Helena“ koji će se ove sezone kod nas prikazivati. — Владимир Гајдеров и Еди Дарклев у монументалном филму „Хелена“ који ће се ове сезоне код нас приказивати.
Majstor Film Zavod Mosinger, Zagreb.

Na novog nemackog filma „Sjene“ koji se razlikuje od dosadašnjih filmova u toliko što slike nisu popraćene pisanim tumačenjima na platnu. Iz novog njemačkog filma „Sjene“ koji se razlikuje od dosadašnjih filmova u toliko što slike nisu popraćene pisanim tumačenjem na platnu.

Gloria Swanson sluša na jednom novom filmu radiofonski koncerat. — Gloria Swanson sluša na jednom novom filmu radiofonski koncerat.

Криза америчког филма

Њу-Јорк, август 1924.

За последњих десет година филмска индустрија у свету учинила је колосалне успехе. Нигде напредак филма није био тако интензиван, као у Америци, где сада филм заузима једно од најзначајнијих фактора у друштвеном животу, и где његова производња стоји на петом месту међу најкрупнијим гранама америчке индустрије.

Амерички статистичари израчунали су, да сваке недеље 50 милиона људи посећује 26.000 биоскопа. У току прошле, 1923. год., пуштено је у промет око 2000 филмова. Више од једне и по милијарде долара уложено је у америчку филмску индустрију. Више од 350.000 људи запослено је у америчким филмским предузећима. Амерички биоскопи могу да приме просечно 8 милиона људи, таго да на сваког 12—13 америчког грађанина долази по једно место у биоскопу. За једну годину у Америци се даје 55 милиона долара за реклами филмова. — Из ових цифара најбоље се види, како је филмска индустрија у Америци узела огромне размере. Али...

Није било одавно када се у Холивуду — филмском центру Америке, чије три четвртине становништва ради у филмској производњи — једног лепог јутра распирila вест како једно од највећих предузећа има намеру да затвори врата својих атељеа за неколико месеци. Званичан извештај, који је изашао поводом тога, и који је подписано предузеће Адолф Цукор, јасно и кратко је говорио, да су расходи око израде узели невероватне размере, да ће даље развиће индустрије у томе правцу довести до неминовног краха, и да до васпостављања нормалних услова и реорганизације производње, предузеће обуставља даљи рад. Тај извештај учинио је, да је око 10.000 људи остало без посла. И стога се не треба чудити што је ово учинило малу панику у Холивуду. На „булевару Холивуд“ — месту за шетњу и састанке свију филмских радника — жучино се расправљају појединости последњих догађаја. После Цукоровог извештаја, следили су извештаји о обустави рада и других филмских магната. Истина, читав низ великих предузећа као „Универзал“, „Голдвин“, „Фокс“, „Метро“, „Парамунт“ и др. само су смањили своју производњу.

Шта је узрок те кризе?

Главни узрок је, несумњиво, повећање трошка производње. Однос између ових трошка и материјалних резултата од продаје, катастрофално се повећао на рачун првих. Осим тога плате филмских звезда, цене миускрипта, сиљне конкуренције, која је највише утицала да се производе све бољи и скупљи филмови, довели су до савременог катастрофалног положаја. Сопственици биоскопа одбили су да сами сносе тежине нових расхода, јер улазне цене нису могле бити повећане. Врло много великих и монументалних филмова пре-плавили су тржишта, те у знатној мери превазилазе тражњу.

У 1924. год. америчка предузећа, на основу искуства од прошле године, уздржаваће се од производње и сувише скупих, екстрагавантних филмова. Ова година може се означити као година прелаза америчке филмске производње ка новом систему рада. Велика упрощењност, примитивност, биће, несумњиво, лозинка друге половине ове године.

Као и раније, главна пажња биће обраћена на то, да се угоди укусу широких маса. Затим ће се, свакако, пажљивије водити рачуна о увозу страних филмова, чије је пласирање до сада у Америци било веома незнатно.

Мозаик

Шекспирове марионете

Од извесног времена обратио је на себе пажњу у Лондону, доловац марионетског позоришта „Театро дел Пиколи“ из Италије.

Мали дрвени глумци — лутке — изненадиле су цео Лондон својом интелигентном и савршеном интерпретацијом Шекспирових јунаци. Последњег месеца играла се „Бура“. „Идеални интерпретатори, једино могући да изнесу Шекспира“ каже један, иначе озбиљан критичар пишући о овим марионетама.

Анегдоте

Нервозан човек

Ахил, велики париски глумац из педесетих година прошлога века, није волео да чује ни најмањи шум док игра своју улогу.

Физички снажан, могао је да се толико наљути на најмањи шум у публици, да је био у стању сићи са позорнице у партер и лично разрачуна са немириком.

Једнога вечера, док је Ахил играо улогу некога грофа и немарно разговарао са својом партнерком, један дечко у оркестру ломио је зубима орахе, пазећи на Ахилов говор.

Нервозни Ахил примети крикање у оркестру, приђе лагано у говору рампи и рече у сред свог монолога:

— Хеј ви доле, хоће ли се престати већ једном! Треба ли да ја сиђем доле?

А један гласић сав преплашен одговори из мрачног оркестра:

— Нисам ја то, госпо'н Ахил!

— Добро, добро, настави Ахил. Кад се сврши видећемо... него где смо стали!

И прибраши се у секунди, он се галантно окрете својој партнерки:

— Ви рекосте, грофице?

Успех нашег драмског првака у Војводини и
Србији

Г. Добрица Милутиновић, наш велики национални трагичар овако је за време пета по Војводини и Србији евокоцирао душевне патње Феђе из Толстојевог „Живог Леша“ и Шекспировог „Краља Лира“. — G. Dobrica Milutinović, naš veliki nacionalski tragičar ovako je za vrijeme ljeta po Vojvodini i Srbiji evocirao duševno patnje Feđe iz Tolstojevog „Živog Mrtvaca“ i Šekspirovog „Kralja Leara“.

Одговорни уредник Никола Трајковић, власник „Илустрација“ Београд-Загреб. Годишња претплата 180 динара; полугодишња 90 динара; тромесечна 45 динара. Претплата се шаље у Београд, Космајска улица, 22. „Макарија“ А. Д. Земун. — Odgovorni urednik Nikola Trajković. Vlasnik „Ilustracija“ Beograd-Zagreb. Godišnja pretplata 180 dinara; polugodišnja 90 dinara; trimesečna 45 dinara. Pretpišta se šalje u Beograd, Kosmajsko ulica 22. „Makarije“ A. D. Zemun.